

Mammutti-hankkeen tuottamat tietotuotteet herättivät kiinnostusta

”Uusista tietotuotteista kerättyä palautetta käsitellään parhaillaan. Työ jatkuu koko maan kattavien tietotuotteiden tuotannolla.”

Nappaa
hiilestä
kiinni
MAANKÄYTTÖSEKTORIN
ILMASTORATKAISUT

Kuva: Julia Hautojärvi

Mammutti-hankkeessa tuotetaan maankäyttöä ja sen muutoksia kuvaavia tietotuotteita, joita ensimmäiset versiot ovat nyt valmistuneet. Tietotuotteita valmistui neljästä eri teemasta: metsät, suot ja kosteikot, maatalousmaa sekä rakennetut alueet ja taajamien viheralueet.

Kaikissa tietotuotteissa hyödynnetään Maanmittauslaitoksen maastotietokantaa ja sen kuvioita. Tietotuotteiden näkökulmasta on tärkeää, että maastokuviot olisivat mahdollisimman yksityiskohtaisia ja ajantasaisia. Kolmen vuoden ajantasaistusrytmi, jolla maastotietokantaa nyt ylläpidetään, on joidenkin kohdeluokkien osalta liian harva. Maanmittauslaitos on selvittänyt, miten maastotietokantaa voi kehittää, jotta tietotuotteiden käyttäjien toiveisiin voidaan vastata paremmin.

Maatalousmaa 2020 -tietotuote tutuksi

Uusia tietotuotteita esiteltiin SYKE:n järjestämissä webinaareissa tammikuussa. Tilaisuuksiin osallistui kaikkiaan yli 200 ihmistä ja tuotteet herättivät kiinnostusta ja keskustelua. Maanmittauslaitoksen johtavat asiantuntijat **Ulla Pyysalo** ja **Mikko Väisänen** esittelivät teemawebinaarissa Maatalousmaa 2020 -tietotuotetta.

Maatalousmaa 2020 on tietotuote, joka yhdistää kahden maatalousmaita kuvaavan aineiston hyvät puolet. Maastotietokannan peltoja, puutarhoja ja niittyjä kuvaavat aineistotasot ovat koko maan kattavia, mutta eivät sisällä sen muita ominaisuustietoja. Ruokaviraston ylläpitämässä peltolohkokisterissä on taas runsaasti ominaisuustietoja, mutta rekisteri kattaa vain tukeaa hakeneet pellot.

Maanmittauslaitoslaisten rooli Maatalousmaa-tietotuotteen kehittämisessä on ollut esikäsitellä maastotietokantaa yhdistämällä tiettyjä kohdeluokkia ja sen jälkeen tunnistaa peltolohkorekisterin ulkopuolelle jäävä alue.

– Siihen liittyy paljon vektorigeometrian käsittelyä, koska kahden tason vertailusta seuraa paljon silppua, joka katsotaan kohinaksi, ei varsinaiseksi viljelyksi alaksi. Eri kynnsarvoja testaamalla on löydetty prosessi, jossa ulkopuolinen viljelysala tunnistetaan, Pyysalo kerto.

MTK:n arkisto jaetaan Geoportin kautta

MML:n toinen tehtävä liittyy maastotietokannan vanhoihin versioihin. Maankäytön muutosten muutosseurantaa tehdään vertaamalla eri ajanhetkiä kuvaavia tietokantoja toisiinsa. Työ on vaikeasti hallittavaa, sillä Maastotietokannan arkistointia ei ole Maanmittauslaitoksessa tehty. Vuosiversioita on jouduttu pyytämään sidosryhmien arkistoista.

– Vanhat aineistot ovat karttalehtijaossa ja vaikeasti käytettäviä. Hankkeessa olemme palastelleet aineistot ja ajaneet ne yhdeksi tasoksi. Virheet on korjattu kultakin vuodelta, jotta niitä voidaan vertailla. Arkisto on tulossa kaikkien saataville Geoportti-palvelun kautta, Ulla Pyysalo sanoo.

Maastotietokanta kehittyy

Maastotietokannan ajantasaisuuden parantamiseksi on etsitty vihjetietoa, jonka avulla maankäyttöä ja maapeittoa kuvaavia kohteita voitaisiin ylläpitää vuosittain. Ruokaviraston peltolohkorekisteri ja Metsäkeskuksen avoimet aineistot ovat osoittautuneet erinomaisiksi tietolähteiksi maatalousmaiden ylläpidossa. Metsitetyt niityt sekä pellot ja maastotietokannasta puuttuvat pellot ovat tietotuotteita, joita voidaan hyödyntää MTK:n ylläpidossa.

– Tiedot ovat valtakunnallisia ja ajantasaisia, lisäksi kohdeluokitus ja geometria on mahdollista määrittellä. Apuna tulkinassa voidaan käyttää SYKE:n tuottamia Sentinel-2 satelliittikuvamosiikkeja, kertoo Mikko Väisänen.

Koetöiden pohjalta on luotu ehdotus maatalousmaiden vuosittaisesta ylläpitoprosessista peruspaikkatietotuotannossa.

– Lisäksi on koottu lista muista mahdollisesti hyödynnettävistä tietolähteistä ja menetelmistä. Maatalousalueiden lisäksi vaikutukset tuotantoon voivat näkyä mm. maa-aineksen ottoalueiden, kuten turvesoiden, sekä tiestön ja rakennetun ympäristön ylläpidossa, Väisänen toteaa.

Mitä Mammutissa tapahtuu seuraavaksi?

Tietotuotteista kerättiin palautetta tammikuun ajan ja palautetta käsitellään parhaillaan. Webinaareissa sidosryhmiä kiinnosti erityisesti aineiston rooli ilmastonmuutoksen torjunnassa ja seurannassa.

Projekti jatkuu koko maan kattavien tietotuotteiden tuotannolla. Aineistot on tarkoitus jakaa kunkin organisaation olemassa olevilla palveluilla. Tarkoitus on myös liittää aineistot Paikkatietoikkunaan karttatasoiksi. Mammutin jatkohankkeessa MTK:n ylläpidon kehittäminen on sisällytetty maatalousmaat-, metsät-, rakennettu ympäristö- sekä suot ja kosteikot -teemoihin.

Artikkeli on julkaistu Maanmittauslaitoksen intrasivuilla 2.2.2022.